

בלבבי

פרשת וזאת הברכה ♦ תשפ"ו ♦ ירושלים

משכן אבנה

שְׁוִיטִי ה' לְנִגְדֵי תְּמִיד

שיעורים בקול הלשון ♦ בלבביפדיה עבודת ה' ♦ בתולה-ר"ה" 41995812 ♦ בלבביפדיה מחשבה "דבש-ר"ה" 42025724

תוכן הגיליון

נקודה מתוך הפרשה וזאת הברכה עמוד א'
ליקוטים וזאת הברכה עמוד ב'
ערכים וזאת הברכה עמוד ד'

השיעור סוכות
יום חמישי

ליל יח' תשרי תשפ"ו
רח' מעבר המיתלה 2
(כניסה א' קומה 6)
ירושלים

בלבביפדיה מחשבה
שיעור הבאה יתקיים
יום רביעי כג' תשרי
רח' קדמון 4 חולון 20:30

בלבביפדיה עבודת ה'
שיעור הבאה יתקיים
יום חמישי א' חשוון
רח' הרב בלוי 33 ים-20:30

צורת אדם
בנושא בת עין
יום שלישי יג' חשוון
תשפ"ו
רח' הרב בלוי 33
ירושלים 20:30

קו ישיר לשמיעת
שיעורי מורנו הרב שליט"א
ב'קול הלשון'
ישראל 073.295.1245
USA 605.313.6660

© כל הזכויות שמורות
מערכת 'בלבבי משכן אבנה'
טלפון 052.763.8588
פקס 03.548.0529
bilvavi231@gmail.com

לקבלת העלון
ברוא"ל
bilvavi231@gmail.com
לקבלת העלון
בפקס 03.548.0529

כל החומר
[זולת מדור הליקוטים]
שמופיע בגיליונות
מדי שבוע
יוצא לאור לראשונה

רכישת ספרי הרב
ספרי אברמוביץ
משלוח ברחבי העולם
03.578.2270
books2270@gmail.com
USA 718-871-8652

וזאת הברכה

בפרשתן (לג, ז) כתיב, "וזאת ליהודה ויאמר שמע ה' קול יהודה ואל עמו תביאנו ועזר מצריו תהיה". האם מרמז משה רבנו בברכה על כך שליהודה שממנו יבוא משיח צדקנו יצטרפו הפרדות הטובות (רות המואביה ונעמה העמונית) שבאו מצריו של עמ"י?

ביאור מורינו הרב שליט"א

"ועזר מצריו תהיה" (דברים לג, ז), ושורש כל דבר באורייתא. וביאר רבינו בחיי (על אתר), וז"ל, דרשו חז"ל במסכת מכות (יא ע"ב) כל ארבעים שנה שהלכו ישראל במדבר היו עצמותיו של יהודה מגולגלין בארון, מפני הנדוי שקבל עליו, שנאמר: (בראשית מד, לב) "וחטאתי לאבי כל הימים", אמר משה: מי גרם לראובן שיודה יהודה, "וזאת ליהודה", מיד "שמע ה' קול יהודה", מיד עאל אבריה לשפא. ועדיין לא סליק למתיבתא דרקייעא, "ואל עמו תביאנו". ועדיין לא הוה ידע למשקל ולמטרי בשמעתא, "ידיו רב לו". ועדיין לא הוה ידע לפרוקי קושיא אליבא דהלכתא, "ועזר מצריו תהיה" וכו', עכ"ל. והבן כי בשורש 'צרי' אלו - בצריו דתורה, בבחינת מלחמה של תורה, ושם שורש ועיקר "עזר מצריו". עיין חת"ס (במדבר ט, כג).

ושורש כח התורה בישראל משורש בעיקר ביעקב אבינו, "איש תם יושב אוהלים". וכנגדו עשיו, אדום לעומת אדם. וכתב בצרור המור, שפסוק זה כנגד ד' גלויות עיי"ש, וז"ל, "ועזר מצריו תהיה" - בגלות אדום, עכ"ל. והבן שנודע מדברי הזוה"ק, ומבואר בהרחבה בדברי הגר"א, שבגלות אחרונה יהיה הת"ח במיצר בפרט. ועל בחינה זו שהיא גלות כל ת"ח, עוסקי התורה דייקא, אזי - "עזר מצריו תהיה". והבן שיש מיצרים בתוך התורה, בחינת 'בר פלוגתא'. ויש מיצרים מבחוץ, בחינת 'מתנגדי התורה', ואדום בראשם.

ועיקר הארת התורה מכח הנשים, בחינת "תורה חדשה מאיתי תצא". וכתב האור החיים, וז"ל, ואומרו "ועזר מצריו תהיה", פירוש שהגם שהרויח פרץ וזרח בכח מעשה תמר, אע"פ כן עדין לא האירה מלכות בית דוד, כי צריכה ניצוץ הקדושה שעדין בין האומות, והיא רות המואביה, לזה אמר "ועזר מצריו תהיה" לשון נקבה. גם עזר יורה אל הנקבה, כאומרו (בראשית ב, יח), "אעשה לו עזר כנגדו", עכ"ל. ועיין פנים יפות שזה קאי על עמון ומואב, ודו"ק.

ובהשתלשלות מן התורה, מצוות. צריו של המצוה היא עבירה. וכתב בפנים יפות (פסוק ו), וז"ל, שנהפך לו העבירה לזכות (ע"י תשובה מאהבה שמהפכין זדונות לזכויות), וז"ש "ועזר מצריו תהיה", דהיינו מן צריו שהוא החטא נעשה לו עזר, והוא מטעם כי בהודאתו זוכר את ראובן, כמ"ש (סוטה ז ע"ב) מי גרם לראובן שהודה, יהודה, עכ"ל, עיי"ש.

ומשתלשל לעולם המעשה בפועל, עיין רש"י (על אתר). וכתב הגר"א (אדרת אליהו), וז"ל, "ועזר מצריו" בימי חזקיהו, שלא נעזר כלל בתכסיסי מלחמה אלא ה' עזרו (מלכים ב, יט, לה), עכ"ל. ובפרטות על המלחמה, כתב בהעמק דבר, וז"ל, "ועזר מצריו תהיה", כמ"ש לעיל ואפילו הנוצח וכו', לא ימלט גם הוא מחיצים וקשת, וע"ז אמר "ועזר מצריו תהיה", שיהיה ניצל מצריו בהשגחה פרטית, עכ"ל.

ובעומק, יהודה שורש משיח, סוד הארת אור א"ס, שתולדת מעשיו צמצום. ועל עצם הצמצום אמר "ועזר מצריו תהיה", ודו"ק.

ולא ידע איש את קבורתו

תו", אז הוא זכה לדרגה השלימה של "משה" שזהו הרצון הגמור. (בלבבי ח"ט)

בגמ' (ב"ב טו ע"א) מובאת מחלוקת על שמונה פסוקים אחרונים שבתורה מי כתבם, וכך נאמר שם: "תניא: וימת שם משה עבד ה' - אפשר משה חי וכתב וימת שם משה? אלא, עד כאן כתב משה, מכאן ואילך כתב יהושע, דברי ר"י, ואמרי לה ר' נחמיה; אמר לו ר"ש: אפשר ס"ת חסר אות אחת? וכתבי: לקוח את ספר התורה הזה! אלא, עד כאן הקב"ה אומר ומשה אומר וכותב, מכאן ואילך הקב"ה אומר ומשה כותב בדמיו".

בפשטות, "בדמיו" הוא מלשון דמעות, דמעות על מיתתו, או מלשון דמיו, לשון עירוב - "עיסה מדומעת".

עומק הדברים: התורה כידוע מסתיימת ב"לעני כל ישראל", באות ל'. וההתחלה היא "בראשית", האות ב' - ויחד אלו אותיות "לב". ויש להתבונן מדוע בבחינה הנקראת "לב" מור זכרת בתורה מצד האחרית לראשית, ולא מצד מהראשית לאחרית. יסוד הדברים הוא, שיש את התורה שהיא בבחינת "זכרו תורת משה עבדי", וכנגד זה יש את "תורת ה' תמימה משי בת נפש". התורה בבחינת "זכרו תורת משה עבדי", היא מצד הראשית לאחרית, מרישא לסיפא. אבל מצד המסיפא לרישא, מצד נעוץ סופן בתחילתן, שם - "וימת משה", הדעת מתבטלת, מתכללת, ושם התורה היא תורה של "לב", לא תורה של דעת.

"דמיו" הוא בגימטריא "לא ידע". "משה כותב בדמיו" כלומר, התגלה כאן מהלך חדש בתורה, שה"משה" עצמו - שהוא הדעת - כותב את התורה "בדמיו", כותב בלא ידע. עצם הדעת כותבת את ה"לא ידע איש את קבורתו", ומצד הבחינה הזו מתחילה להתגלות תורה שהיא יותר עליונה, תורה של "לב".

מובא בשם הבעש"ט, בויכוח שהיה לו עם הוועד של ארבע ארצות, ששאלוהו מה הוא מחזק? והשיב להם, שישנה תורה של "שכ" ליות", של דעת, וישנה תורה של "לב", והוא בא לגלות בעולם את התורה של ה"לב", שהיא למעלה מהתורה של הדעת.

"משה כותב בדמיו" פירושו, שהאותיות אינן נקראות, ואין בהן נקודה של אחיזה. במי לים אחרות: הוא מדבק את עצמו לאין סוף בלי אותיות. וזו גופא הנקודה של "לא ידע איש את קבורתו", שהיא הארה שמתחילה ממשיח. והוא גופא הבחינה שאמרו חז"ל עד כי יבוא שילה דא [בגמ'] משה, שהוא בחינת משיח שני גלה במשה עצמו במיתתו.

ושת הבחינות הללו כתובות בתורה עצמה: מצד "הבראשית", יש דיבוק באותיות. ומצד ה"ולא ידע איש את קבורתו", מצד ה"משה כותב בדמיו" - יש דבקות בקב"ה בלי אותיות. (בלבבי ח"ט)

תכלית וקצה מדרגת "לא ידע", צריך שיגיע עד לבחינת (דברים לד, ו) "ולא ידע איש את קבורתו עד היום הזה". ביאור הדברים. יש השגת נשמה, שכל וגוף. הנשמה כל מהותה מושרש ב"לא ידע" (אין בה שכל אנושי כלל), ולכך משיגה דעת קונה. עבודת האדם, הראשית היא שיבטל את דעת שכלו, ואף שכלו ישיג ויגיע למדרגת "לא ידע", ואז יזכה שנשמתו תאיר בתוך שכלו, ואף שכלו ישיג דעת קונה. וזה סוד רוח הקודש שבורר לעיל. (יתר על כן יש השגת "לא ידע" של נשמה, שמכרת שאינה יכולה להשיג את הא"ס, וד"ל).

כאשר האדם זכה לכך, יש מהלך נוסף, והוא בבחינת "כל עצמותי תאמרנה" (תהלים לה, י), שאף גופו יחוש את "לא ידע", והשגה זו זכה לה רק משה רע"ה במיתתו, שאף גופו נתעלה למדרגת "לא ידע". וכיון שגופו היה במדרגת "לא ידע", לכך "ולא ידע איש את קבורתו" וגו'. כיון שהגוף במדרגת "לא ידע", לכך "בידע" א"א להשיג את גופו של משה רע"ה. ותיקון זה הוא תיקון השלם, שבכל הדצח"מ, וארמ"ע, יהי גילוי של "לא ידע". וזהו בחינת "אבן מקיר תזעק" (חבקוק ב, יא) שאף בה יתגלה דעת קונה. (בלבבי ח"ה)

אצל משה רבנו כתוב "ולא ידע איש את קבורתו" (דברים לד, ו), ואיתא בגמ' (סוטה יד ע"א): "עמדו למעלה נדמה להם למטה, למטה - נדמה להם למעלה, נחלקו לשתי כיתות, אותן שעומדים למעלה נדמה להם למטה, למטה - נדמה להם למעלה, לקיים מה שנאמר: ולא ידע איש את קבורתו".

כלומר, ב"ולא ידע איש את קבורתו" לא כתוב שלא ראו, שהרי אלו שלמטה היו רואים למעלה ואלו שלמעלה היו רואים למטה. אלא כתוב כאן היסוד, שרואים דבר ולא רואים את עצם ההויה. ההתראות היא רק גילוי לרצונו ית'. וזהו רצון הקב"ה - שלא ידעו! אי אפשר לדעת.

ואף שראו במציאות שהוא למטה או למעלה, לא היתה זו ראייה של ממשות, כי אם כן, לכאורה זו ראייה של שקר; פעם רואים שהוא למעלה ופעם רואים שהוא למטה, אז היכן באמת הוא נמצא? התשובה האמיתית היא, שלעולם אין לנו עסק עם עצם המציאות. עצם המציאות היא בלתי נודעת, בלתי מושגת, בלתי נתפסת. יש לנו עסק רק עם הרצון, והרצון אומר לנו שכשנסתכלים למעלה רואים למטה וכשנסתכלים למטה רואים למעלה. הרצון מלמדנו שהקב"ה לא רוצה שידעו. (בלבבי ח"ט)

משה הוא בגימטריא "רצון", כי באמת זהו גילוי שאין דעת כמות שהיא, אלא רק דעת המבררת את הרצון, רק שחסר עדיין אצל משה אחד מהגימטריה של הרצון [שמה], ואילו רצון הוא ש"מ", אבל במיתתו ש"לא ידע איש את קבורתו" (בלבבי ח"ה)

ישנם כמה וכמה אופנים לפרש פסוק זה, אבל לענייננו פירושו כך: כשאין אדם בעולם היודע היכן משה רבינו קבור, אם כן משה רבינו נמצא לבד. כשיודעים היכן משהו נמצא, שייך לבוא אליו, להתחבר אליו, ואפילו אצל מתים, שייך לעלות על קברם וכו'. אבל משרע"ה נמצא במהלך של "ולא ידע איש את קבורתו", א"כ הוא נמצא מאז פטירתו כביכול בבחינה של "לבדו".

משרע"ה הסתלק בשעת "רעוא דרעוין", שהיא בחינת רצון הרצונות, הרצון הפנימי, ולכן מתגלה בו הנקודה איך משיגים את אותו רצון אמיתי. על מנת להשיג את הרצון האמיתי צריך להיות במהלך של "ויותר לבדו"!

כך נאמר אצל יעקב אבינו: "ויותר יעקב לבדו" (בראשית לב, כה), אבל שם ה"יותר" היה רק לזמן מועט, זמן מוגבל, ולאחר מכן חזר יעקב לצוותא עם בני"א. אבל משרע"ה, משעת פטירתו נמצא במהלך עמוק של "ויותר לבדו", אין לו אפילו שמץ של חיבור עם העוה"ז. יש לו חיבור אמיתי פנימי, ולא חיבור חיצוני שרק נראה כחיבור. (בלבבי ח"ט)

אצל משה רע"ה כתיב "ולא ידע איש את קבורתו עד היום הזה" (דברים לד, ו) ואמרו חז"ל, שהלכו אנשים מאומות העולם לחפש קברו, וכשהיו עומדים למעלה בהר, היה נראה להם שקברו למטה. וכשהיו עומדים למטה, היה נראה להם למעלה. עומק הענין. הטעם "שלא ידע איש את קבורתו", כי הוא באמת קבור בכל מקום, כיון שנכלל באין הפנימי, והאין הפנימי שווה בכל מקום.

והנה נודע שיש בחינת עש"ן. ובכל בחינת עש"ן, משה נמצא בכל.

בבחינת "עולם", כמ"ש שהוא נמצא בכל מקום, ובאמת ראו כל פעם במקום אחר (ובאמת ראוהו כל פעם שנמצא שם, רחוק מהם, והוא בחינת האין הבלתי מושג, שתמיד נראה לאדם שהוא רחוק ממנו. והוא בחינת מש"כ באברהם בלכתו לעקידה, "וירא את המקום מרחוק". (בראשית כב, ד) וד"ל).

ובבחינת "זמן", אמרו "אתפשוטיתיה דמשה בכל דרא ודרא". ובבחינת "נפש", בכל נפש גנוז בתוכה בחינת דעת דקדושה, שהיא בחינת משה. (בלבבי ח"ה)

במשה רבינו כתוב: "ולא ידע איש את קבורתו" (דברים לד, ו) - מיתת הדעת! וביאור הדבר, שהרי אמרו חז"ל: "כי לא יראני האדם וחי - בחייהם אינם רואים, אבל רואים הם במי תתן" (במדבר רבה יד, כב). מיתת הדעת היא היא ה"במיתתם רואים", זהו הגילוי של עומק שורש הדעת, וגילוי זה הוא "ולא ידע איש את קבורתו", מתגלה ששורש הדעת הוא "ולא ידע", זו אינה נקודה עצמית.

"במיתתן רואים" - רואים את השורש והמקור של החיות של דעת, שהוא "לא ידע". (בלבבי ח"ה)

ליקוטים

יש להאדם לכלול בנקודה הלא נודעת.

ובלשון עמוקה יותר, קוראים לזה חלקי ניצוצי הנשמה שיש בכל אחד. שהרי שורש הנשמה הוא נקודת הדעת, שהוא נקודת האני, וכל אחד צריך לבטל כל חלק וחלק מנפשו ודעתו, מנקודת הידע לנקודת הלא ידע, וניצוצי חלקי הנשמה המה חלקי הדעת הנצרכים ביטול. (בעל שם טוב עם ביאור בלבבי משכן אבנה)

אבל ב'לא ידע איש את קבורתו', נגלה שמשא רע"ה כלל את כל חלקי הדעת, עד כדי כך שגם הגוף נכלל, וזה היה התיקון השלם של משה. נמצא שמשא היתה לו את העבודה הגדולה ביותר שבנבראים, כי הוא עצמיות הדעת, והוא שורש לכל הדעת של כולם, 'כי אנכי בק' רבם'. כלומר יש לו את נקודת הדעת של כולם, ועבודתו לבטל את כל הדעת להנקודה שהיא לא נודעת, והיא העבודה הכי גדולה. ובאמת אחרי שנכללים כל הנבראים אזי כולכם שוים, אולם החילוק הוא השתא עד כמה חלקי הדעת

ככל שהנשמה יותר גדולה, יש לה דעת רחבה יותר. ובמילים אחרות, יש לה עבודה יותר גדולה. כנודע מה שמובא בתפארת יש-ראל שמשא רבינו היה לו פנים של רוצח, ובאמת רצח בהיתר את המצרי. והרי שמצד תוקף מדותיו הם היו מאד לא מזוככים, כי מצד היות משה נקודת דעת הכוללת, בהכרח שצריך שתכלול את כלליות המדות כולם. וככל שתוקף הדעת רחב יותר, כך נקודת חוסר ההתכלות לפני העבודה רחוקה יותר.

ויקבור אותו בגי

את מקום קבורתו, אלא שהמקום הוא בערך של יחידו של עולם, שנאמר בו שאין העולם מקומו.

אם כן, עומק הגילוי שהתגלה במיתתו של משה, הוא גילוי שלמעלה מן המקום.

אלא שהשבירה שבדבר מראה להיפך. כשהם עמדו למעלה נראה להם שהוא למטה, וכשעמדו למטה נראה להם שהוא למעלה. כאשר רואים בבירור היכן אדם קבור, הרי שהוא תופס רק מקום אחד, משא"כ כאן, מצד המבט למעלה נראה להם שהוא תופס מקום למטה, ומצד המבט שלמטה נראה להם שהוא למעלה. הרי שהוא תופס כפל של מקום.

זהו העומק של השבירה, של צמצום בתוך צמצום! לא רק שהוא תופס מקום אחד, אלא הוא נגלה בשני מקומות!

כמו שכבר דובר הרבה, כל דבר יש בו בחינה של אור וכלי, ומצד האור בעומקו זוהי התיבות, ומצד הכלי זוהי שבירה. וא"כ לענייננו: מצד האור זוהי תפיסה שאין שם מקום כלל, גילוי על כל הנבראים כולם שזהו אור אינסוף שלמעלה מן המקום. משא"כ מצד השבירה הוא נראה כתופס שני מקומות. העומק שנגלה במיתתו של משה רבינו, זהו אור אינסוף שאין בו התלבשות. כל זמן שחיים בתפיסת שית אלפי שנים, אין תפיסה באור אינסוף בלי לבוש של חכמה. משא"כ בשעת מיתתו של משה רבינו נשתכחו הלכות, ועומק השכחה היא ההפשטה של הלבוש, של הדעת, של המוחין של משה.

עומק ההפשטה עניינה שלילת האבחנה שיש מקום לנבראים. "וקם העם הזה וגו'", השרירה היא שיש תקומה, שיש מקום, והתיקון הגמור הוא הגילוי שאין מקום לנבראים כלל, אלא כל הוייתם היא התכללותם בבוראם. (בלי בביעה"ת תשס"ה)

לו" מסתלק, הרועה נאמן, רעיא מהימנא, אפשר ח"ו ליפול למטה, "כי ידעתי אחרי מותי כי השחת תשחיתון" (דברים לא, טז).

מחד, במיתתו נגלה אור ש"לא ידע איש את קבורתו", שאין שם עלמא דראיה, ומאידך נגלית ההטעיה של הראיה. אין מי שרואה את קברו של משה רבינו, ואין מי שיודע היכן הוא נמצא. הראיה מטעה היכן הוא נמצא.

שתי התפיסות של העינים - ראיית העינים וראיית המוחין, שהיא ידיעת המוחין - שתי הראיות הללו נגזזו, נתכללו.

עומקם של דברים שאין מי שיודע את מקום קבורתו נראה כך.

הבריאה כולה היא בתפיסה של "כולם בחכמה עשית". מציאותם של הנבראים היא מציאות של חכמה, מציאות של ראה - "לבי ראה הרבה חכמה ודעת" (קהלת א, טז).

כאשר נגלה מהלך למעלה מן הראיה, הרי שנגלה מהלך שלמעלה מן החכמה, ומכיון שהיית כל הנבראים היא בסוד "כולם בחכמה עשית", שזה מקומם - מקום מלשון מקיים, והקיום הוא "החכמה תחיה את בעליה" - אם כן, כאשר נגלה סילוק של הראיה, זהו גילוי שאין מקום, ובעומק זהו גילוי של קודם הצמצום.

"לא ידע איש את קבורתו", לא ללמד על עצמו בלבד יצא, אלא ללמד על הכלל כולו יצא, שזהו גילוי שאין תפיסה של מקום. לא גילוי שזהו מקום שאנו לא יודעים את מקומו, אלא זהו גילוי שלמעלה מתפיסת מקום.

נקודת מיתת משה, היא גילוי האלוקות. הוא מקומו של עולם ואין העולם מקומו. מי שיודע את מקום קבורתו הוא רק יחידו של עולם. לא כפשוטו שרק יחידו של עולם יודע

וכתב הבעל הטורים מדברי הגמ' בסוטה (יד ע"א): "ויקבור אותו בגי, כתיב חסר א', שלא ידע איש את קבורתו, ואפילו משה רבינו ע"ה לא ידע אלא יחידו של עולם ברוך הוא וברוך שמו וברוך זכרו".

משה רבינו בעצמו לא ידע את מקום קבורתו. ובשטחיות לכאורה אינו מובן, הרי קודם מיתתו הוא ראה להיכן הוא הולך, וא"כ כיצד לאחר מכן לא ידע את מקום קבורתו?

פשוטם של דברים, כשם שבשעה שאדם יורד מעולם העליון לעולם התחתון, בא מלאך וסוטר לו על פיו ומשכח ממנו את לימודו - כך גם לאחר מיתתו של משה, במעבר ההפכי מעלמא הדין לעלמא דאתי נעשה מהלך של שכחה.

אבל בעומקם של דברים, "לא ידע איש את קבורתו, ואפילו משה רבינו ע"ה לא ידע אלא יחידו של עולם", כלומר האור שהתגלה במיתתו, הוא אור שלמעלה מקומת נשמתם של ישראל ששורשם משה רבינו. זהו אור של יחידו של עולם. אין זה דבר מיקרי שאף אחד לא יודע אלא יחידו של עולם, אלא זה עצמי, זהו אור של יחידו של עולם!

ובגמ' סוטה (שם) איתא, שרצו לראות היכן משה רבינו קבור, "עמדו למעלה נדמה להם למטה, למטה - נדמה להם למעלה, נחלקו לשתי כיתות, אותן שעומדים למעלה נדמה להן למטה, למטה - נדמה להן למעלה, לקיים מה שנאמר: "ולא ידע איש את קבורתו". הרי שמתבאר כאן נקודת ההטעיה שבתפיסת הראיה. מחד, "לא ידע איש את קבורתו אלא יחידו של עולם", ומאידך נראה ההיפך היכן הוא נמצא.

כאשר מתגלה אור של יחידו של עולם, יש אופן להידבק באור שלמעלה מקומת הנבראים, אבל מאידך כאשר ה"עבד נאמן קראת

לעיני כל ישראל

כל התפיסה של ישראל, שהיא אותם יש-ראל"א צירופים, היא אותה נקודה שמגיעה לידי התכללות. וסיבת העומק שהיא מגיעה לידי התכללות, היא מכח ההבנה של לית אתר פנוי מיניה, ואם לית אתר פנוי מיניה, אז אין חסר, ואם אין חסר, לא שייכת המשכה.

"בראשית" - בשביל התורה שנקראה ראשית, ובשביל ישראל שנקראה ראשית" (ברא

נעוץ סופן בתחילתן. מצד העיגול לא שייך לדון היכן ראשיתו של העיגול והיכן סופו.

נעוץ סופן בתחילתן, אין הכוונה שהסוף נעוץ בהתחלה כפשוטו, אלא שאם הסוף נעוץ בהתחלה, הרי שאין סוף ואין התחלה, רק ישנה מציאות פנימית אחת בבריא של "אין עוד מלבדו" וממילא אין חסר, ולא שייכת השפעה, לא שייכת המשכה.

המילה "ישראל" היא כידוע אותיות יש-ראל"א, רל"א פנים ואחור, שזה כל שורש צירוף האותיות, כידוע בספה"ק.

"לעיני כל ישראל" - בראשית, כלומר: האותיות מגיעות לנקודה של נעוץ סופן בתחילתן. היש, אותה מציאות של נבראים, מתכללת בחזרה בראשית. ואם מתכללים בראשית, בהכרח שאין ראשית ואין אחרית, אלא

בתורה: מצד האמונה שיש ראשית, התורה היא כסדר - "בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ" - יש ראשית לתורה, ויש לה גם אחרית, "לעיני כל ישראל" כפשוטו.

אבל מצד האמונה ש"לאו רישא", שנועץ סופן בתחילתן - הרי שאין לא ראשית ולא אחרית. יש רק "לעיני כל ישראל - בראשית", אותיות "לב", ו"רחמנא לבא בעי", שזו אותה נקודת אלוקות, והמילה "ישראל" היא גופא מגלה את ה"רחמנא לבא בעי". היא חלק מהלב, חלק מהאלוקות.

זהו סוד האמונה - להאמין שיש נבראים, ואין נבראים. להאמין שיש ראשית ואין ראשית. ואף שזהו תרתי דסתרי - לכן זו אמונה, ולא השגה! (בלבבי ח"ט)

גה למעלה מנקודת האמת. זוהי מציאות של אלוקות, של "לב", וכשיש כאן מציאות שהכל אלוקות, לא שייך ענין אמת ושקר.

"רחמנא לבא בעי". עומק הדברים: הקב"ה חפץ ב"לב", כי מצד התורה הנקראת "לב", הכל אלוקות. "ושכנתי בתוכם", בלב כל אחד ואחד. בלב טמונה נקודת האלוקות. "רחמנא לבא בעי" כלומר, את נקודת האלוקות המתגלית בלב!

מצד מה שהתורה יש לה ראשית, הריהי תורה של דעת, תורה המושגת. לעומת זאת, מצד מה שהתורה נועץ סופה בתחילתה, זוהי תורה של אלוקות, תורה של התכללות. מצד זה, "רחמנא לבא בעי", זהו הלב. ה"לעיני כל ישראל - בראשית" הוא נקודה של לב. ו"רחמנא לבא בעי", רחמנא בעי את עצם נקודת האלוקות שבלב.

... זהו "רישא דלאו רישא"! האמונה כוללת את הנקודה שיש ראשית וגם את הנקודה שאין ראשית. יש את שתי הבחינות שזכרנו עתה

שית רבה א, ד). בסופה, התורה היא שוב "לעיני כל ישראל", אבל נועץ ב"בראשית". "בראשית" זו התורה שנקראת ראשית, וישראל שנקראו ראשית.

אלו שתי בחינות שונות: מצד הבראשית של התורה, אז יש ראשית, וישראל והתורה הם הראש. אבל מצד נועץ סופן בתחילתן, נאמר: "לעיני כל ישראל - בראשית" - אותו ראש, הוא הנועץ סופן בתחילתו, ואם הסוף נועץ בתחילתו, הרי שאין ראש ואין סוף.

... ישנה "תורת אמת", אך ישנה נקודה שהיא למעלה מאותה נקודה הנקראת "תורת אמת"! מצד הבחינה של משה, נקראת התורה בלשוננו "תורת אמת". אבל באמת, מצד הפני מיות, התורה היא למעלה מנקודת האמת! כל מה שתורה נקראת "תורת אמת", הוא מצד הבחינה של "בראשית", שיש ראש, וכשיש ראש זוהי בחינת "אמת" - ראש, תוך וסוף. אבל מצד ה"לעיני כל ישראל - בראשית", מצד נועץ סופן בתחילתן, שזו נקודת ההתכללות - זוהי מדרי

ערכים מתוך ספרי בלבבי משכן אבנה

סוכות – הכח להפיכת עוה"ז להבל וקביעות הנפש בעוה"ב

בשמים, וכו' אליעזר, ושם לקבוע את מקומו.

והשלימות של מצות סוכה, זהו כאשר האדם מגיע לתפיסה שבסוכה כלולים כל ההבחנות, מקום 'אחד' שבו כלולים כל ההבחנות וההיבטים. ובזה יש לאדם מקום אחד שבו הוא קבוע, וממנו הוא איננו יוצא, כי אין לו מקום אחר, וכל התיקונים נעשים באותו מקום - סוכה כפשוטו כר"ע [וכן יציאה לגלות], וענני כבוד שהם אור רוחני מקיף. (סוכות - בלבבי משכן אבנה, מאמר 'סוכה כהגדרת מקום')

וביתר עומק, ענין מצות סוכה, זהו 'קביעות מקום', קביעות היכן מקומו של האדם. כלומר, זהו הכח לעבור מדירת קבע - לדירת עראי, לעבור מתפיסה שהעוה"ז הוא 'קבע' לתפיסה שהוא 'עראי', ואח"כ לקבוע את מקומו בעולם העליון, בעולם הבא - בסוכותו של לויתן. והתפיסה עצמה שהעוה"ז הוא 'עראי' - זוהי בעצמה התפיסה שהעולם הבא הוא 'קבע' [נצח נצחים].

ולכן הלכה כר' אליעזר, שהסוכה זכר לענני כבוד (או"ח תרכ"ה ס"א), כי סוכות ממש לא היה מקום קביעותם של בני ישראל [שהרי הם היו במדבר בדרכם למקום - ארץ ישראל], אלא ענני הכבוד היה מקום קביעותם. והתהליך הוא: לעבור מדירת קבע לדירת עראי, שזו סוכה כפשוטו, סוכה גשמית בארץ, וכו' עקיבא, ושוב לעבור לדירת קבע - שהיא ענני כבוד, סוכה

סוכות - החגים נקראים 'מועד', ומועד הוא מלשון התועדות, התועדות עם הקב"ה. ובכל מועד ישנו כח פנימי שדרכו יכול האדם ליועד עם הקב"ה. ובסוכות, כח זה עניינו 'הבל', להפוך את כל הבריאה להבל" [כי הסוכה, שעניינה דירת 'עראי', בכוחה לגלות שהעולם הזה אינו 'קבע' אלא עראי, ובזה מבטלת את חשיבותו ומהיכלה אותו]. ולכן בשבת חוה"מ סוכות קוראים את ספר 'קהלת', שבו פותח שלמה המלך את ספרו "הבל הבלים אמר קהלת הבל הבלים הכל הבל", ופירש רש"י (שם) מחז"ל ששלמה קרא תגר ואמר על כל יצירת 'שבעת' ימי בראשית שהם הבל, שבעת הבלים. וזהו משום שמעשה בראשית - בריאת ה'עולם' בו' ימים, מלשון העלם, הם ז' מדרגות של העלם והסתור על אלקותו ית', ועבודת היום היא להסיר את ההעלמים ע"י הפיכת כל הבריאה להבל". (בלבבי משכן אבנה, חלק ה', מאמר ס"ה)

^א וזהו שהסוכה עשויה לצל, אותיות לץ, שלץ מבטל את חשיבות הדבר (תורת הרמז - בלבבי משכן אבנה, סוכות).

^ב סוכות - בלבבי משכן אבנה, מאמר 'למקנהו עשה סוכות'.

^ג ועל זה אמר ר' יחזקאל לוינשטיין זצ"ל שאין די לאדם לקרוא את ספר קהלת, אלא על כל אחד מוטל לכתוב ספר קהלת לעצמו בתמצית דם לבבו, לחוש בליבו בבירור שכל העולם כולו הבל (שם).

^ד ובזמן ביהמ"ק [בעלייה לרגל בסוכות] היה סיוע לאדם להשיג זאת דרך בחינת ה'מקום', שכאשר היו מעלים את הקורבנות ע"ג המזבח היו מבטלים את תפיסת החומר וההעלם שבהם, ומגלים את הרוחניות והאלוקות (שם).

^ה ולכן שמחת תורה הוא רק לאחר 'שבעת' ימי סוכות, שהם ביטול 'שבעת' המידות הרעות, שאח"כ האדם נקי ויש לו שמחה, כי כל זמן שיש לאדם רצונות נוספים זולת התורה - אין לו שמחת תורה (תורת הרמז - בלבבי משכן אבנה, סוכות).

^ו ולכן לדעת הרמב"ם מברכים על ישיבת הסוכה בכל פעם שנכנסים לסוכה, כי בעומק מצות סוכה אינה עצם הכניסה לסוכה או הפעולה של אכילה ושינה שבה, אלא 'עצם הקביעות בסוכה כדירה' זו המצוה, ולכן מברכים כאשר נכנסים לסוכה, שבכך נגלה כל פעם קביעותו בה.

^ז כמוכא במדרש (ילק"ש אמור כג תרגם) שיציאה לסוכה יש בה הבחנה של יציאה לגלות, שאם נתחייב האדם גלות בימי הדין, ביציאה לסוכה הוא מקיים זאת ונפטר מהגלות בפועל.